

19 mai 2020

Nr. VB 111

**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA**

*str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova*

S E S I Z A R E

prezentată în conformitate cu articolul 25 lit. g) din Legea nr. 317-XIII
din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională
și articolele 38 alin.(1) lit. g) și 39 din Codul Jurisdicției Constituționale
nr. 502-XIII din 16 iunie 1995

**pentru interpretarea prevederilor art.2 alin.(1) și art. 61 alin.(1) din
Constituție în coroborare cu art. 78 și 85 alin.(1) și alin.(4)**

11:00

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA		
Intrare Nr.	746	
" 19 "	05	2020

I. AUTORII SESIZĂRII

Deputat în Parlament

BOLEA Vasile

II. OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare are drept obiect interpretarea prevederilor art.2 alin.(1) și art. 61 alin.(1) din Constituție în coroborare cu art. 78 și 85 alin.(1) și alin.(4).

III. EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

A priori la baza tuturor drepturilor electorale se află principiul constituțional, consacrat în art.2 al Constituției Republicii Moldova – principiul suveranității naționale, rolul primordial al acestuia fiind consacrarea poporului ca deținător de autoritate legitimă, căruia îi aparține suveranitatea națională.

Suveranitatea națională constă în dreptul poporului de a hotărî necondiționat asupra intereselor sale și de a le promova și realiza în mod nestingherit. Acest principiu constituțional derivă nemijlocit din art. 1 al Constituției, care consacră caracterul suveran al statului.

Într-un stat de drept democratic, administrarea poporului urmează a se realiza prin popor și pentru popor, deoarece numai poporul este titularul suveranității naționale. Or, exercitarea suveranității în mod direct de către popor se face prin participarea lui la referendumuri și la alegeri, precum și prin luarea în mod direct a unor decizii.

Exercitarea suveranității poporului se realizează prin organele sale reprezentative. Vedem astfel că, în Constituție nu există precizări referitoare la un organ anume. Esențial este ca organul prin care se exercită suveranitatea națională să fie un organ reprezentativ.

Reprezentative sunt organele în care membrii lor acționează ca mandatar ai poporului, luând decizii în numele celor care le-au acordat mandatul respectiv. Constituția consacră ca organe reprezentative: Parlamentul (art. 60-76); consiliile locale și primarii (art. 112-113).

Însă, deosebit de important este faptul că, odată cu adoptarea la 4 martie 2016 a Hotărîrii nr.7 privind controlul constituționalității unor prevederi ale Legii nr. 1115-XIV din 5 iulie 2000 cu privire la modificarea și completarea Constituției Republicii Moldova, prin care **a fost restabilit dreptul cetățenilor de a alege Președintele în mod direct**, instituția șefului statului în sensul suveranității consacrate în Legea supremă, **a devenit corp comun cu celelate instituții reprezentative**.

Prin urmare, referindu-ne la cele două instituții Parlament și instituția

Prezidențială, realitățile social – politice pot genera situații de criză instituțională, manifestată în special prin blocaj al activității.

Or, potrivit art.63 din Constituție, Parlamentul este ales pentru un mandat de 4 ani. În același timp, prevederile constituționale admit dizolvarea Parlamentului înainte de expirarea termenului menționat, și anume în cazul imposibilității formării Guvernului sau al blocării procedurii de adoptare a legilor timp de 3 luni (art.85 din Constituție).

În Hotărârea nr.7/2016, Curtea menționează că, sancțiunea constituțională aplicabilă Parlamentului – **dizolvarea** – se admite, conform procedurilor prevăzute de Constituție, în situațiile când organul legislativ și reprezentativ suprem nu-și mai poate exercita atribuțiile și, astfel, nu mai poate exprima voința alegătorilor. Din aceste considerente, în legătură cu disfuncția survenită, prin dizolvarea Parlamentului și desfășurarea alegerilor anticipate, **alegătorilor li se oferă posibilitatea de a soluționa pe cale constituțională conflictul dintre autorități.**

Totodată, prerogativa Șefului statului de a dizolva Parlamentul constituie o garanție constituțională, care permite soluționarea și deblocarea unei crize instituționale. Or, în Hotărârea nr.30 din 1 octombrie 2013, Curtea a subliniat că, **articolul 85 are calitatea de mecanism de echilibrare a puterilor, mecanism care se aplică în scopul evitării sau depășirii unei crize instituționale sau a unui conflict între puterea legislativă și puterea executivă.**

În contextul jurisprudenței sale anterioare, Curtea reamintește că după expirarea termenului de trei luni Președintele Republicii Moldova este obligat să dizolve Parlamentul dacă a eșuat formarea Guvernului.

Prin urmare, Curtea reține că prin dispozițiile cuprinse în articolul 85 alin.(1) și alin.(2) din Constituție **se urmărește restrângerea perioadei de criză politică și instituțională și asigurarea funcționalității organelor constituționale ale statului**, iar prin atribuirea dreptului Președintelui de a dizolva Parlamentul **se evită obstrucționarea activității unei puteri în stat.**

Ținând cont de cele menționate mai sus, Curtea reține **că interdicția de dizolvare a Parlamentului în ultimele 6 luni de mandat al Președintelui Republicii Moldova, de la alin.(4) al art.85 din Constituție, trebuie să funcționeze, alături de celelalte prevederi constituționale de la același articol, în calitate de mecanism de echilibrare a puterilor, și nu în scopul de a genera sau perpetua o criză instituțională sau conflict între puteri.**

Curtea observă că, o eventuală amânare a dizolvării Parlamentului până la expirarea mandatului Președintelui Republicii, în condițiile în care dizolvarea acestuia devine deja certă după expirarea termenului de trei luni, nu are nici o rațiune și nu este de natură să contribuie la soluționarea și deblocarea crizei instituționale. Dimpotrivă, deoarece poate conduce la menținerea pentru o perioadă de peste șase luni a unui Guvern interimar, ce are capacitate extrem de limitată de acțiune, **amânarea dizolvării Parlamentului, în condițiile în care acesta nu mai are dreptul să formeze un Guvern plenipotențiar, conduce la prelungirea irațională și la agravarea crizei instituționale.**

Din aceste considerente, un Guvern demisionar cu un Prim-ministru

interimar nu poate persista în timp, mai mult decât termenul prevăzut de Constituție.

Curtea reține că, pentru a asigura echilibrul între două exigențe prevăzute la alin.(1) și (4) de la art.85 din Constituție, **soluția poate fi identificată numai prin punerea în balanță a importanței intereselor urmărite de aceste cerințe, care sunt de cele mai multe ori contradictorii.**

În acest context, Curtea statuează că **principiul continuității și funcționalității depline al instituțiilor fundamentale ale statului trebuie să prevaleze și să determine aplicarea prioritara a acelor prevederi constituționale care exclud situațiile de criză politică sau instituțională.**

În concluziile sale, Înalta Curtea a stabilit că Parlamentul urmează a fi dizolvat în cazul eșuării formării Guvernului în termen de 3 luni, **chiar dacă această perioadă se circumscrie în ultimele 6 luni ale mandatului Președintelui Republicii Moldova** ales de către Parlament.

Deși, a fost regerentă norma constituțională potrivit căreia Președintele Republicii Moldova este ales prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat, conceptul continuității funcționale ale instituțiilor fundamentale nu poate fi considerat desuet, iar argumentele statuate propriu-zis de către Înalta Curte nu pot fi desconsiderate, așa cum pretind unele voci. Motiv pentru care **le apreciem aplicabile și în formatul art.78 alin.(1) din Constituție.**

Astfel, condițiile legale pentru realizarea scenariilor constituționale statuate în art.85 din Constituție se pot întruni și în perioadă premergătoare expirării mandatului Președintelui Republicii Moldova (inclusiv în ultimele 6 luni de mandat). Acest fapt, servește în calitate de generator al scrutinelor parlamentar și prezidențial, care ipotetic pot coincide în orice moment.

Subsidiar, în jurisprudența sa anterioară, prin care a interpretat dispozițiile constituționale ale art. 85 alin.(1) și (2), care prevăd dreptul și obligația Președintelui Republicii Moldova de a dizolva Parlamentul, Curtea a statuat că în acest mod se urmărește restrângerea perioadei de criză politică și instituțională și asigurarea funcționalității organelor constituționale ale statului, iar prin atribuirea dreptului Președintelui de a dizolva Parlamentul se evită obstrucționarea activității unei puteri în stat [*HCC 29/2015 (dizolvarea Parlamentului)*].

Vom reitera faptul că, Curtea a subliniat că, în ansamblul său, **articolul 85 are calitatea de mecanism de echilibrare a puterilor, mecanism care se aplică în scopul evitării sau depășirii unei crize instituționale sau a unui conflict între puterea legislativă și puterea executivă.** Prerogativa șefului statului de a dizolva Parlamentul constituie o **garanție constituțională, care permite soluționarea și deblocarea unei crize instituționale.**

În jurisprudența sa, Curtea a reținut că, dreptul Președintelui de a dizolva Parlamentul trebuie înțeles ca un **mechanism de contrabalantă**, și nu unul care ar dezechilibra puterile în stat și ar genera crize politice.

Revenind la art.2 din Constituție, care consacră faptul că suveranitatea națională aparține poporului Republicii Moldova, pe care acesta o exercită în mod direct și prin organele sale reprezentative, în formele stabilite de

Constituție. Or, Legea Supremă combină regimul juridic al democrației reprezentative, care presupune delegarea exercițiului suveranității unui organ reprezentativ suprem – Parlamentul, cu manifestarea directă a puterii de către popor prin referendum – democrația directă. Dacă în prima ipoteză poporul participă la exercitarea puterii de stat prin desemnarea unor reprezentanți, care, pe durata mandatului acordat, sunt factori de decizie în numele și pentru întregul popor, în cea de-a doua ipoteză, deținătorul puterii de stat exercită suveranitatea în mod direct, printr-o modalitate eficientă și clară de consultare a voinței populare cu privire la probleme esențiale pentru întreaga societate.

Din raționamentele statuate de Curtea Constituțională în **Hotărîrea nr.5 din 14 martie 2019**, observăm că **Înalta Curtea agreează și recunoaște posibilitatea realizării a două exerciții electorale concomitent.**

În Hotărîrea citată, **Curtea observă că organizarea și desfășurarea concomitentă a mai multor scrutine reprezintă o practică uzuală în statele europene**, existând numeroase exemple în acest sens (a se vedea, de exemplu, alegerile parlamentare din Scoția și din Țara Galilor din 2011, care au avut loc în aceeași zi cu referendumul Regatului Unit cu privire la votul alternativ, referendum care a avut ca obiect modificarea sistemului electoral pentru viitoarele alegeri parlamentare).

Rațiunea combinării alegerilor parlamentare și a referendumului ar putea fi determinată de **necesitatea reducerii cheltuielilor, pentru că pot fi utilizate aceleași liste de alegători, resursele umane ar fi utilizate doar o singură dată în loc de două ori, pliantele informaționale referitoare la ambele evenimente ar fi puse la dispoziția alegătorilor printr-o singură trimitere poștală**, etc.

De asemenea, organizarea unui referendum în același timp cu alegerile poate conduce la **creșterea numărului de participanți la ambele scrutine.**

În condițiile Republicii Moldova, desfășurarea în același an, sau mai bine spus **în același an bugetar a două scrutine separate presupune o sarcină colosală asupra economiei naționale.** Or, aici merită a fi aduse următoarele cifre, potrivit estimărilor Comisiei Electorale Centrale costul alegerilor parlamentare sunt evaluate la circa 110 milioane lei (acestea fiind de exemplu alocațiile pentru alegerile parlamentare din 24 februarie 2019), pentru alegerile prezidențiale costul estimate fiind de 167 milioane lei. Sumarea acestor alocații din bugetul de stat generează un produs de cca 270 milioane lei, precum și implicarea a circa 30 de mii de funcționari electorali.

Din argumentele *supra* enunțate observăm că prin esența lor electorală, exercițiile invocate în prezenta sesizare se referă la un ansamblu de elemente și principii cu valoare constituțională conexe, precum dreptul la exercitarea directă a suveranității. Or, în ambele cazuri, în sensul consacrat de Constituție, vorbim despre un vot popular.

Practica internațională

Referindu-ne la practica internațională, bunăoară în România, este atestată **coincidența alegerilor parlamentare cu cele prezidențiale**, care au fost organizate simultan, adică în aceeași zi, în anii 1992, 1996, 2000 și 2004 **fără ca**

acest lucru să fi fost considerat a încălca dreptul fundamental de vot sau dreptul fundamental de a fi ales ale cetățenilor.

Diferența dintre durata mandatului parlamentar (păstrat de 4 ani) și durata mandatului prezidențial (modificat la 4 ani) în România a fost instituită abia prin revizuirea Constituției din 2003. Dar nu revizuirea constituțională a interzis organizarea mai multor tipuri de scrutin simultan, în aceeași zi; ea doar a operat o distincție între durata unor mandate, fapt care a determinat în fapt un decalaj între alegerile parlamentare și cele prezidențiale.

În Decizia Curții Constituționale a României nr.150 din 2020, s-a menționat că acest decalaj nu are rang constituțional, ci ține de realitatea faptică a datelor concrete la care pot fi organizate alegeri. **Acest decalaj nu este absolut, căci în 2024 alegerile parlamentare și cele prezidențiale vor avea loc în același an și, strict din perspectiva Constituției, ele pot fi organizate și în aceeași zi.** Prin urmare, realitatea obiectivă arată caracterul circumstanțial și nu constituțional al regulii nou create și, în egală măsură, dovedește încă odată cât de important este ca **judcătorul constituțional să judece exclusiv prin raportare la normele constituționale, fără a ține seama de reguli infraconstituționale ori conjuncturi vremelnice.**

Cu privire la organizarea simultană a două tipuri de scrutin, Curtea Constituțională din România s-a mai pronunțat, în jurisprudența sa, dispunând soluții diferite în funcție de tipurile de scrutin a căror organizare simultană a fost pusă în discuție.

În calitate de **exemple ale scrutinelor parlamentare și prezidențiale organizate în aceeași zi servesc următoarele:** Bosnia și Herțegovina la 3 octombrie 2010, Haiti la 28 noiembrie 2010, Irlanda la 27 octombrie 2011, Argentina la 23 octombrie 2011, China la 14 ianuarie 2012, Serbia la 6 mai 2011 desfășoară primul tur de prezidențiale în aceeași zi cu alegerea parlamentului, Kenya la 4 martie 2013, Macedonia la 27 aprilie 2014, Bosnia și Herțegovina la 5 octombrie 2014, Elveția la 18 octombrie 2015, Spania la 20 decembrie 2015, Bulgaria la 6 noiembrie 2016 organizează alegeri prezidențiale și referendum, Turcia la 24 iunie 2018, Irlanda la 26 octombrie 2018, Lituania la 12 mai 2019.

În Belgia, alegerile federale sunt organizate simultan cu cele locale, practică întâlnită și în Suedia.

Practica Republicii Moldova

În ceea ce privește practica națională este de menționat că la 24 februarie 2019 au fost organizate simultan alegeri parlamentare în baza sistemului electoral mixt, precum și referendumul republican consultativ.

Totodată, la 20 octombrie 2019 s-au desfășurat alegeri locale generale, care au coincis cu alegeri parlamentare noi pe unele circumscripții (nr.17 Nisporeni, nr.33 Chișinău, nr.48 or. Slobozia, mun. Tiraspol și Bender și nr.50 la vest de Republica Moldova), în aceste circumstanțe, pe lângă faptul că **au coincis două scrutine**, alegătorul s-a pomenit în situația în care urma să-și exprime votul pe 5 buletine (de exemplu în circumscripția nr.33 Chișinău (inclusiv suburbiile

acestui), au fost eliberate alegătorului următoarele buletine de vot: **1. pentru funcția de primar al municipiului, 2. pentru consiliul municipal, 3. pentru funcția de primar local și 4. pentru consiliul local, și respectiv 5. pentru alegeri parlamentare noi.**

În pofida acestui amalgam electoral, exercițiile electorale au fost recunoscute drept valabile, rezultatul acestora a fost validat de către instanțele de judecată și Curtea Constituțională, iar rapoartele observatorilor internaționali nu au atestat dificultăți care ar fi putut afecta procesul electiv.

Cu titlu de importanță, conceptul potrivit căruia dizolvarea parlamentului ar putea coincide cu perioada sfârșitului mandatului președintelui, iar în consecință alegerile pentru ambele cazuri să se suprapună au fost statuate propriu zis de către Înalta Curte în hotărârea nr.29 din 2015 care prevede: „În sensul articolului 85 alin. (1) și alin. (4) și al articolului 103 alin. (2) din Constituție, imposibilitatea formării Guvernului în termen de 3 luni conduce la dizolvarea Parlamentului chiar dacă această perioadă se circumscrie în ultimele 6 luni ale mandatului Președintelui Republicii Moldova.”

Analiza pretenșilor factori de risc electoral

În ipotezele în care sunt analizate riscurile electorale ale unor scrutine simultane, se abordează tot mai frecvent conceptul formării neviciate a voinței alegătorului. Or, acest argument nu are o vocație constituțională, și nu poate afecta esența drepturilor electorale.

Conceptul voinței alegătorului se materializează prin alegeri libere, care au loc periodic prin sufragiu universal, egal, direct, secret și liber exprimat. Mai mult ca atât, acest concept garantează exprimarea voinței libere a cetățenilor prin apărarea principiilor democratice și a normelor dreptului electoral. Din perspectiva realității juridice, nu putem reține argumentele potrivit căror cumularea a două scrutine în aceeași zi poate să afecteze voința alegătorului. Or, prin natura sa, **acest argument poartă o arhitectură politică și nu una juridică în sensul oferit de Constituție.**

Un alt raționament statuat în teoria și practica electorală rezidă în faptul că în cadrul exercițiului referendar nu pot fi puse întrebări de natură diferită, cu acest argument operează oponenții alegerilor parlamentare și prezidențiale cumulate. Deși fără a aduce argumente, adepții acestui argument consideră că, exprimarea voinței electivă în privința unor subiecte de natură diferită este echivalentă cu desfășurarea concomitentă a două referendumuri diferite. Or, acest argument deși este unul reprobabil, poate fi reținut doar pentru ipoteza desfășurării referendumurilor, unde alegătorului i-ar putea fi adresate întrebări conceptual diferite.

În ordine terțiară, întâlnim contraargumentul evitării suprapunerii campaniilor electorale pentru alegerea Parlamentului cu cea pentru alegerea Președintelui, în cazul în care ambele exerciții electorale au loc prin aceeași modalitate de vot, și anume prin sufragiu universal, direct și liber exprimat.

Într-u analiza obiectivă a acestui aspect, considerăm oportună aprecierea

procedurilor electorale aferente scrutinului, și anume după cum este statuat în Codul Electoral, un scrutin este însoțit de campanie electorală (a se înțelege și campania mediatică, publicistică, agitație electorală, etc.).

În ipoteza în care am admite că cele două scrutine prezidențial și parlamentar ar fi desfășurate cu o diferență de o lună sau două, aceste campanii electorale s-ar suprapune cel puțin în sens mediatic. Oare, acest factor de percepție și determinare a alegătorului nu afectează mai mult determinarea și voința acestuia? Sau exponenții acestei idei, precum și a primelor două enunțate *supra* afirmă indirect faptul că „alegătorul nu ar dispune de suficientă rațiune pentru a distinge între cele două eșichiere”?

Vom nega aceste aluzii, care cu regret s-au regăsit și în jurisprudența Curții Constituționale. Or, prin prisma principiului suveranității, autoritatea statului nu poate limita caracterul suveran al cetățeanului, făcând uz de puterea cu care este înzestrată. Și mai mult, argumentul respectiv este combătut prin natura firească a alegătorului **înzestrat cu rațiune și capacitate de analiză**, prin prisma căror, acesta este apt să facă distincții. Or, scrisorile din 20 octombrie 2019, *supra* citat în prezenta sesizare, în cadrul căruia alegătorul a **primit 5 buletine de vot** ne demonstrează sterilitatea argumentelor oponentilor conceptului comasării scrutinelor.

Prin raționamentele anunțate *supra*, se combate și conceptul unei sarcini mult mai complexe manifestată în exprimarea opțiunii pe „mai multe” buletine de vot, fapt care în opinia unor analiști presupune creșterea exponențială a timpului necesar votării pentru fiecare cetățean, care mai iau în calcul în acest sens distribuirea buletinelor, timpul de vot în cabine, introducerea buletinelor de vot în „mai multe” urne.

Vom reitera că, „contraargumentele” comasării scrutinelor **poartă un caracter circumstanțial și nu constituțional** motiv pentru care nu pot fi invocate în sensul aprecierii sensului normelor constituționale raportate la principiul suveranității.

Privite inclusiv prin prisma Codul bunelor practici în materie electorală, care vizează sufragiul liber, și anume aceea ca procedura de votare să rămână cât mai simplă, pentru a lăsa deplină libertate alegătorilor să își exprime voința și a asigura astfel efectivitatea dreptului la vot și la alegeri libere, nu pot fi reținute aceste riscuri. Or, în cazul desfășurării unui scrutin parlamentar și prezidențial alegătorul va dispune de două buletin de vot (în cadrul sistemului proporțional) și respectiv de trei buletine de vot în cazul sistemului mixt.

Aici merită atrasă atenția asupra faptului că, în cadrul alegerilor locale bunăoară alegătorului îi sunt eliberate la fel 2 buletine de vot (primar și consiliu), iar atunci când vorbim despre alegeri generale locale de ex. din mun. Chișinău, alegătorului din suburbii îi sunt eliberate 4 buletine de vot, iar acest lucru este apreciat drept normalitate, motivele de risc sus analizate nefiind invocate.

Vom mai sublinia că, principiul simetriei este un principiu al dreptului privat, fiind exclusă posibilitatea aplicării acestuia în dreptul public. De aceea, normele constituționale sunt asimetrice prin excelență, motiv pentru care pentru

evitarea riscurilor blocării instituționale, **comasarea celor două scrutine urmează a fi apreciată nu doar ca fiind posibilă, ci și necesară.**

Mai mult ca atât, contrar altor Constituții, care prevăd mecanisme asemănătoare pentru alegerea Președintelui, Constituția Republicii Moldova conține o singură regulă care ar permite ca cercul vicios de alegeri și dizolvări, în cazul lipsei de compromis între principalele partide politice, să poată fi evitat și anume cea de la art.85 alin.(4), carea fost combătută conceptual prin Hotărârea Curții Constituționale nr.29/2015. Prin urmare, pentru a fi asigurată atât funcționarea adecvată a instituțiilor de stat, cât și stabilitatea sistemului constituțional în țară, posibilitatea comasării scrutinelor în condițiile generate de art.85 din Constituție, merită a fi privită drept soluție nu doar constituțională, ci și economică.

Cadrul normativ pertinent

Constituția Republicii Moldova

Articolul 1

Statul Republica Moldova

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 2.

Suveranitatea și puterea de stat

(1) Suveranitatea națională aparține poporului Republicii Moldova, care o exercită în mod direct și prin organele sale reprezentative, în formele stabilite de Constituție.

(2) Nici o persoană particulară, nici o parte din popor, nici un grup social, nici un partid politic sau o altă formațiune obștească nu poate exercita puterea de stat în nume propriu. Uzurparea puterii de stat constituie cea mai gravă crimă împotriva poporului.

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 61.

Alegerea Parlamentului

(1) Parlamentul este ales prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat.

(2) Modul de organizare și de desfășurare a alegerilor este stabilit prin lege organică.

(3) Alegerile deputaților în Parlament se desfășoară în cel mult 3 luni de la expirarea mandatului sau de la dizolvarea Parlamentului precedent.

Articolul 78.

Alegerea Președintelui

(1) Președintele Republicii Moldova este ales prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat.

(2) Poate fi ales Președinte al Republicii Moldova cetățeanul cu drept de vot care are 40 de ani împliniți, a locuit sau locuiește permanent pe teritoriul Republicii Moldova nu mai puțin de 10 ani și posedă limba de stat.

(3) Este declarat ales candidatul care a întrunit cel puțin jumătate din voturile alegătorilor ce au participat la alegeri.

(4) În cazul în care nici unul dintre candidați nu a întrunit această majoritate, se organizează al doilea tur de scrutin, între primii doi candidați stabiliți în ordinea numărului de voturi obținute în primul tur. Este declarat ales candidatul care a obținut cel mai mare număr de voturi, cu condiția că numărul acestora e mai mare decât numărul voturilor exprimate împotriva candidatului.

(6) Procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova este stabilită prin lege organică.

Articolul 85

Dizolvarea Parlamentului

(1) În cazul imposibilității formării Guvernului sau al blocării procedurii de adoptare a legilor timp de 3 luni, Președintele Republicii Moldova, după consultarea fracțiunilor parlamentare, poate să dizolve Parlamentul.

(2) Parlamentul poate fi dizolvat, dacă nu a acceptat votul de încredere pentru formarea Guvernului, în termen de 45 de zile de la prima solicitare și numai după respingerea a cel puțin două solicitări de investitură.

(3) În cursul unui an, Parlamentul poate fi dizolvat o singură dată.

(4) Parlamentul nu poate fi dizolvat în ultimele 6 luni ale mandatului Președintelui Republicii Moldova, cu excepția cazului prevăzut la articolul 78 alineatul (5), și nici în timpul stării de urgență, de asediu sau de război.

Articolul 98

Învestitura

(1) După consultarea fracțiunilor parlamentare, Președintele Republicii Moldova desemnează un candidat pentru funcția de Prim-ministru.

(2) Candidatul pentru funcția de Prim-ministru va cere, în termen de 15 zile de la desemnare, votul de încredere al Parlamentului asupra programului de activitate și a întregii liste a Guvernului.

(3) Programul de activitate și lista Guvernului se dezbate în ședința Parlamentului. Acesta acordă încredere Guvernului cu votul majorității deputaților aleși.

(4) În baza votului de încredere acordat de Parlament, Președintele Republicii Moldova numește Guvernul.

(5) Guvernul își exercită atribuțiile din ziua depunerii jurământului de către membrii lui în fața Președintelui Republicii Moldova.

(6) În caz de remaniere guvernamentală sau de vacanță a funcției, Președintele Republicii Moldova revocă și numește, la propunerea Prim-ministrului, pe unii membri ai Guvernului.

Articolul 103.

Încetarea mandatului

(1) Guvernul își exercită mandatul pînă la data validării alegerilor pentru un nou Parlament.

(2) Guvernul, în cazul exprimării votului de neîncredere de către Parlament, al demisiei Prim-ministrului sau în condițiile alineatului (1), îndeplinește numai funcțiile de administrare a treburilor publice, pînă la depunerea jurământului de către membrii noului Guvern.

IV. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

Astfel, pornind de la faptul că, una din sarcinile fundamentale ale unei Curți Constituționale constă în securizarea ordinii normative născută din Constituție, iar, soluția Curții trebuie să fie o soluție „efectivă”, care nu poate să cuprindă o simplă opinie, apreciere, aviz, recomandare sau solicitare.

Urmare celor expuse, în conformitate cu prevederile art.1, art.2, art. 7, 61, 78, și 85 din Constituția Republicii Moldova, ale art.4 și 25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și ale art. 4, 38, 39 din Codul Jurisdicției Constituționale,

solicit Înaltei Curți:

1. Admiterea spre examinare și declararea admisibilă a prezentei sesizări;
2. Interpretarea prevederilor art.2 alin.(1) și art. 61 alin.(1) din Constituție în coroborare cu art. 78 și 85 alin.(1) și alin.(4) în sensul stabilirii dacă: **întru evitarea blocajelor instituționale pot fi organizate concomitent alegeri Prezidențiale și Parlamentare în aceeași zi în cazul dizolvării Parlamentului în perioada care se circumscrie în ultimele 6 luni ale mandatului Președintelui Republicii Moldova?**

V. DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

Obiectul sesizării nu a fost examinat anterior de către Curtea Constituțională.

VI. LISTA DOCUMENTELOR

VII. DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sînt exacte.

Bolea Vasile V. Bolea

(Semnătura autorilor sesizării)